

**ОБЩИНА РУСЕ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА**

**62.
МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ
16.03-02.04.2023
РУСЕ, БЪЛГАРИЯ**

МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ

MARCH MUSIC DAYS

**62.
INTERNATIONAL FESTIVAL
16.03-02.04.2023
RUSE, BULGARIA**

**RUSE MUNICIPALITY
MINISTRY OF CULTURE**

ОБЩИНА РУСЕ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

62. Международен фестивал **МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ**

Русе, 16 март – 2 април 2023

Заклучителен концерт

РУСЕНСКА ФИЛХАРМОНИЯ

Диригент
ЮРИЙ ИЛИНОВ

Солист
ЛЮДМИЛ АНГЕЛОВ пиано

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"- Русе

120000890896

2.04 неделя, 19 ч.
Доходно здание

491824

ПРОГРАМА

I.

ВИТОЛД ЛЮТОСЛАВСКИ

(1913 – 1994)

Вариации върху тема от Паганини за пиано и оркестър
1941 (1978)

СЕРГЕЙ РАХМАНИНОВ

(1873 – 1943)

Рапсодия върху тема от Паганини за пиано и оркестър,
оп.43
1934

II.

СЕРГЕЙ ПРОКОФИЕВ

(1891 – 1953)

Симфония №7, оп.131
1952

Moderato

Allegretto – Allegro

Andante espressivo

Vivace – Moderato marcato

Последният 24-ти каприз на Паганини привлича музикантите като магнит – и изпълнителите, респектирани от виртуозността му, и композиторите, пленени от лаконичната, повтаряща се като обсебя музикална фраза, предизвикваща омагьосващ ефект.

Шуман за пръв път го превръща в *живо* явление не само на цигулковото, а и на клавирното изкуство. Във феноменалната обработка на Лист, геният на пианото сякаш е в съвършено състезание с гения на цигулката. Вариациите на Шопен са като ювелирен сюрприз, а Йоханес Брамс с голяма фантазия показва как темата на Паганини освен виртуозна, може да бъде и фино лирична, и дълбоко драматична. Шимановски предлага собствена версия на каприза, като добавя към него акомпанимент на пиано, а Борис Блахер разтваря познатия мотив в остри дисонанси, необичайни оркестрови цветове и джаз ритми. Във варианта на Едисон Денисов за цигулка и струнен оркестър, капризът придобива космически характер, Ендрю Лойд Уебър предлага виолончелова редакция със съпровод на рок ансамбъл...

През 1934 Капризът, като примамливо заклинание завладява и **Сергей Рахманинов**, който след дълги години скитане из Европа и Америка се установява в Швейцария, и като на магия, в имението Сенар, близо до Люцерн, за изключително краткия срок от 7 седмици, написва *Рапсодия върху тема от Паганини за пиано и оркестър*. През 1941, работейки като пианист във варшавски кафенета в годините на окупация, събирайки средства за артисти, укриващи се от нацизма, **Витолд Лютославски** създава *Вариации върху тема от Паганини* за две пиана, които през 1978 по молба на пианистката Фелиция Блументал преработва във вариант за пиано и оркестър. Случайно или не, двамата се обръщат почти по едно и също време към прочутия каприз. За Рахманинов това са последните години на неговия творчески и житейски път, а за Лютославски – първите моменти на творческа зрялост. Рахманинов създава широка по формат вариационна форма, приближаваща се до мащабите на концерта, а Лютославски удивява с лаконичността и концентрацията в продължаващата шест минути творба. Следвайки почти изцяло текста на каприза той не просто транскрибира първоизточника, а го поставя в различна хармонична среда. Смелите дисонанси и контрапунктичната техника стават *визитна картичка* не само за индивидуален стил, но и проекции към авангарда на 20. век. Първото изпълнение на версията за пиано и оркестър Фелиция Блументал прави в Маями на 18 ноември 1979 с Филхармоничния оркестър на Флорида, дирижиран от Браян Пристман.

Двадесет и четирите вариации на *Рапсодията* Рахманинов групира в четири крупни раздела, съответстващи на частите в сонатно-симфоничния цикъл. В редица епизоди той обогатява клавирната фактура с похвати, типични за виртуозната цигулкова техника. Впечатляваща е и богатата образна символика – особено силно е внушението на средновековната секвенция *Dies irae* (*Ден на гнева*), станала още от времето на Берлиоз и Лист образ на неумолимата съдба. Така композицията придобива черти на дълбоко философска музикална поема, в която не е трудно да открием настроения на съдбовност и трагична обреченост, с които са белязани творбите на Рахманинов от този период. Това усещане е подсказано и от самия автор в писмо до прочутия руски хореограф Михаил Фокин през 1937. В основата на идеята за балетна реализация на творбата, композиторът поставя *легендата за Паганини, който заради изкуството продава душата си на дявола*. *Рапсодията* е изпълнена за първи път на 7 ноември 1934 в Балтимор под диригентството на Леополд Стоковски и солист – авторът, а премиерата на балета *Паганини* е на 30 юни 1939 в лондонския *Ковънт гардън*, в изпълнение на *Руски оригинален балет* (хореограф М. Фокин, декори С. Судейкин, диригент Антал Дорати).

Написана през 1952, последната *Симфония* на Сергей Прокофиев е ярка лирична творба, в която композиторът гледа на света с мъдростта на старец, с ентузиазма на младостта и с чистата усмивка на дете. Замислена е първоначално през 1951 като *проста симфония за детско радиопредаване*. В процеса на работа концепцията се променя и разширява, за да се превърне в голямо симфонично платно *както за деца, така и за възрастни..., изобщо за младостта на духа*. (Дм. Кабалевски). В нея няма конфликти и остри сблъсъци. Музиката е или епично съдържана, или романтично развълнувана – смели, строги и тъжни образи оживяват ведно с нежни, приказни, празнични и жизнерадостни настроения. *След Хайдн в цялата история на този жанр няма много написани толкова чудесно жизнерадостни симфонии*. Всичко в нея е просто, мъдро и леко. Лиричното вълнение в първата част е постигнато чрез спокойното повествуване на две теми, втората от които, завършва цялата симфония. Валсът във втората част, с концертния си блясък и ярък колорит, излъчва едновременно мечтателност и стремителност, лирика и скерцозност, нежност и усмивка, и продължавайки традицията от Чайковски и Глазунов, асоциира с валсовете в *Пепеляшка* и *Война и мир*. Третата част – пленително *Анданте* с елегичен, възвишено-мечтателен характер, е един от най-ярките образци на Прокофиевата съзерцателна лирика. Живият,

остроумен финал, изпълнен с празнична суета, жизнерадост и насмешлива закачка, припомня класическото *Хайдново начало* в първата му симфония. Музикалното изграждане логично води до възвръщане на музикалния материал от първата част – след радостния апотеоз на втората тема, още по-приказно фантастично звучи заключителната и постепенно затихвайки, оставя усещането за едва уловима тъга или може би... прощаване.

Премиерата се състои на 11 октомври 1952 в *Колонната зала* в Москва, в изпълнение на оркестъра на Всесъюзното радио с диригент Самуил Самосуд, в присъствието на Прокофиев, който за последен път в живота си слуша публично своя музика.

Диригент и пианист, **Юрий Илинов** от 2019 до настоящия момент работи в Театър *Алтенбург* в Гера (Германия), като в периода 2016–2019 е диригент в Държавна опера – Русе, а по-късно диригент и корепетитор в Националната опера и балет в София.

Преди решението да емигрира през 2016, прави първите си стъпки като музикант в родния си град Волгоград в Русия – от пианист и асистент-диригент до музикален директор на Държавната опера и професор в Института по изкуствата. Съосновател е и единствен диригент на Волгоградския детски симфоничен оркестър – първия младежки симфоничен оркестър от над 70 оркестранти, основан в Русия, удостоен през 2014 с честта да свири в катедралата на Ковънтри и концертната зала на Бирмингамския симфоничен оркестър, за да отбележи 70-годишнината от основаването на движението *Twin-City*. Под ръководството на Юрий Илинов оркестърът осъществява и много други важни миротворчески проекти, като световната премиера на руски език на Терезиенщатската опера *Брун-дигар* в руския град Беслан и др.

Като пианист печели първи и втори награди от 11 конкурса, включително и от 4. *Прокофиев* конкурс в Санкт Петербург (2004). Изключително активен е и като камерен музикант, притежава множество записи на CD и за телевизия.

Гостува интензивно във Великобритания, Франция, Белгия, Аржентина, Еквадор, Южна Корея, България и др.

Като пианист е възпитаник на Волгоградския държавен институт за изкуства и култура (2004), а като симфоничен и оперен диригент – на Държавната консерватория в Санкт Петербург (2011). В момента завършва следдипломно обучение по дирижиране в Консерваторията *Ференц Лист* във Ваймар (Германия).

Доктор е по лингвистика с дисертацията си *Фонетична характеристика на песенната реч* (2007).

Людмил Ангелов е роден във Варна. Завършва ДМА *Панчо Владигеров*. Негови учители са Виктория Спасова, Людмила Стоянова и изключителният педагог Константин Станкович. Носител е на награди от международните конкурси *Фредерик Шопен* (Полша), *Palm Beach* (САЩ), *Piano Masters* (Монте Карло) и *World Piano Masters Tour* (Франция).

Популярен на петте континента, Людмил Ангелов изнася рецитали, камерни концерти и солира с реномирани оркестри, под палката на световноизвестни диригенти. Свирил е в престижни зали като Берлинската филхармония, *Музикферайн* и *Щатсопер* във Виена, *Концертгебау* в Амстердам, *Плейел* и *Гаво* в Париж, *Линкълн Център* в Ню Йорк, *Ла Скала* в Милано, *Алтеопер* във Франкфурт, *Херкулес* в Мюнхен, *BOZAR* в Брюксел, *KKL* в Люцерн, операта в Монте Карло, Цюрихската опера, Националната филхармония и Националната опера във Варшава, *Аудиторио Насионал* в Мадрид, залата на Московската консерватория, *KBS* в Сеул и много други.

Записвал е за фирмите *RCA*, *Gega new*, *Pentatone*, *Danacord*, *Non Profit Music*, *Toccata Classics*, *Hyperion*, *Velo Records* и *Virginia Records*. Негов диск с произведения от Шопен е удостоен от Националния Шопенов институт във Варшава с *Grand Prix du Disque Chopin*. През 2016 британската фирма *Hyperion* издава звукозаписната премиера на Концерт за пиано и оркестър оп. 3 от Мориц Мошковски, записан от пианиста с оркестъра на *BBC* в Глазгоу.

Признат като един от големите съвременни интерпретатори на Шопен, Людмил Ангелов е изпълнявал многократно интеграла на клавирното творчество на този композитор и е чест гост на най-известните Шопенови фестивали, вкл. фестивала *Шопен и неговата Европа* във Варшава.

Людмил Ангелов е носител на наградата *Аполон Токсофорос* и член-кореспондент на Кралската Академия на изящните изкуства в Толедо. През 2011 е награден от Министерството на културата на Полша с медал *ГЛОРИА АРТИС* за заслуги в популяризирането на полската музика по света, а през 2015 е удостоен с Голямата награда на Варна за цялостната си дейност. Преподава като почетен професор в Нов български университет, където ежегодно изнася и майсторски клас. Канен е за жури на международни конкурси, между които *Фр. Шопен* във Варшава през 2010, 2015 и 2021.

Русенският филхармоничен оркестър е създаден през 1948 от именития български диригент и композитор Константин Илиев. От своето основаване до 1999 оркестърът е самостоятелна културна организация. Особено значение в биографията му имат реализациите на такива крупни художествени проекти като първата в България оригинална

версия на *Матеус пасион* от Бах, ораторията *Раят и Пери* от Шуман, кантатите *Иван Грозни* и *Александър Невски* от Прокофиев, Симфония №13 от Шостакович, *Годишните времена* от Хайдн, *Песен за земята* от Малер, българските премиери на творби от Р. Щраус, Хиндемит, Месиен, Стравински, Г. Канчели, Р. Шchedрин, Лютославски, Бърнстейн, както и световните премиери на произведения от българските композитори П. Владигеров, Л. Пипков, К. Илиев, В. Казанджиев, К. Кюркчийски, Е. Табаков и др. Изключително събитие в историята на състава е съвместната му работа с Дмитрий Шостакович и авторската премиера на неговия Втори клавирен концерт през 1958.

Значителен принос за развитието и израстването на оркестъра имат българските диригенти К. Илиев, Е. Караманов, Д. Петков, С. Попов, И. Темков, А. Владигеров, А. Найденов, Е. Табаков, Р. Байраков, А. Измирлиев, Ц. Делибозов, Г. Димитров и редица диригенти и солисти от класата на К. Мазур, К. Цеки, Е. Светланов, В. Гергиев, С. Рихтер, Р. Керер, И. Ойстрах, Л. Коган, С. Акардо, Р. Ричи, В. Спиваков, Ф. Петраки, Р. Кoen и др.

Оркестърът е инициатор и основател на значими за българската музикална култура проекти като Международния фестивал *Мартенски музикални дни* и първия в България Филхармоничен фестивал *Зимни музикални вечери*. Участва в международните фестивали *Мартенски музикални дни*, *Софийски музикални седмици*, *Варненско лято*, както и на такива големи международни форуми като Берлинския музикален фестивал и *Сиенски музикални седмици*, където сътрудничи с Ф. Ферара, К. М. Джулини, Г. Рождественски, К. Ричарели, Б. Белкин, Ю. Башмет и др.

Осъществява турнета в Германия, Полша, Австрия, Швейцария, Италия, Румъния, Испания и Франция. Притежава записи в БНР, БНТ и Берлинското радио. Реализира серия от компактдискове за *Форлан* (Франция) и *Виена Модерн Мас-терс* (Австрия).

След учредяването на Оперно-филхармоничното дружество – Русе през 1999, Русенският филхармоничен оркестър изпълнява успешно новите си задачи като оперно-симфоничен оркестър и поддържа богат оперен репертоар с творби от Верди, Пучини, Бизе, Белини, Доницети, Шостакович и др. Участва в оперните фестивали на о. Родос (Гърция), о. Палма де Майорка (Испания) и Солотурн (Швейцария), осъществява серия от гастроли в Германия, Белгия, Испания и Португалия, Франция и Швейцария.

През 2010 Дружеството е преобразувано в Държавна опера – Русе.

През 2014 Русенският филхармоничен оркестър при Държавната опера получава престижната награда *Кристална лира* за участието си в 54. МФ *Мартенски музикални дни*.

От юли 2021 големият български диригент Емил Табаков е назначен за *Почетен диригент* на Държавна опера – Русе.

От 2022 директор на Държавна опера – Русе е известният български бас Пламен Бейков.

Програмата подготви

Мария Дуканова

A1

оверраз

ОББ
Част от XBC Group

Duna Rit

ОБЩЕСТВО
С ОГРАНИЧЕНА
ОТГОВОРНОСТ

DUNAU TOURS

DIANA Plaza
where the city needs the river

БУЛМАРКЕТ

СТРОИТЕЛНО ООД

РУСЕ
СКАЛНИ МАТЕРИАЛИ АД

LINAMAR
Power to Perform

Мегахим.

ПОЛСКИ
ИНСТИТУТ
СООО

Kultur|lx

Arts Council
Luxembourg

INSTITUT
FRANÇAIS

НАЦИОНАЛНО УЧАСТИЕ ПО КОЛОСТВАТА
„Проф. Веселин Стоянов“ - Русе

Русе
арм
ОБЩЕСТВО С ОГРАНИЧЕНА
ОТГОВОРНОСТ

RUSE
ART
GALLERY

СТРОИТЕЛНО
ООД

БЪЛГАРСКО НАЦИОНАЛНО РАДИО
БНР

БТА

www.bta.bg

БЪЛГАРСКА
НАЦИОНАЛНА
ТЕЛЕВИЗИЯ

БНТ
BULGARIAN
NATIONAL
TELEVISION

L7
LIVE
ART TV

ARENA
www.arenamedia.net

РАДИО РУСЕ

УТРО
Организирана от Русе

bth

Бряг
ОБЛАСТЕН ВСЕОБЩЕСТВЕН РУСЕ

